

**Годишњи извештај о
остваривању Предшколског
програма**

**Предшколске установе
„Ђурђеџдан“ Крагујевац за
радну 2022/2023. годину**

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

На основу одредбе члана 57. и члана 58., члана 119. став 1. тачка 2). Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, 88/17, бр. 27/18-др. закон, бр. 10/19, бр. 6/20, бр.129/21), одредбе члана 16. и члана 17. Закона о предшколском васпитању и образовању („Сл. Гласник РС“, бр. 18/10, бр. 101/17, бр.113/17 – др закон, 95/18-др закон, бр.10/19, бр.86/19 – др закон, бр.157/20 – др закон, бр.123/21 – др закон и бр.129/21), одредаба Правилника о основама програма предшколског васпитања и образовања („Сл. гласник РС - Просветни гласник број 110-00-612/2018-04, од 30.08.2018.године), одредбе члана 36 – 39. Статута Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац (03/1-4445 од 06.09.2022.године године - Пречишћен текст), Управни одбор на седници одржаној дана _____ године усваја **једногласно** следећи:

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског
програма Предшколске установе „Ђурђевдан“
Крагујевац за радну 2022/2023.годину**

САДРЖАЈ

ПОРТРЕТ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ.....	4
Организациона структура Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац	6
Обим основне делатности.....	6
Радно време Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац.....	6
Табеларни приказ организационе структуре Установе	7
Кадар.....	14
Језик на којем се остварује васпитно-образовни рад.....	16
Мисија предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац	16
Мото Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац.....	16
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО- ОБРАЗОВНОГ РАДА.....	17
Васпитно-образовни програм у оквиру целодневних и полудневних облика рада (у години пред полазак у школу)	22
Грађење подстицајне средине за игру и учење и развијање пројеката са децом	23
Праћење и документовање	24
Врсте програма и услуга	26
Прилагођени Монтесори програм	28
Играонице „Малци зналци“	28
Извештај о једнодневном пролећном излету за децу реализованом у периоду од 06. 06. 2023. године до 08. 06. 2023. године	29
Саветовалиште за родитеље.....	29
Годишњи извештај о остваривању Програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања	32
Годишњи извештај о остваривању Програма спречавања дискриминације	39
Физичко окружење као димензија програма	43
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ	45
ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ПОРОДИЦОМ.....	45
Годишњи извештај о раду Саветовалишта за родитеље	45
ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ.....	46
Транзиција и континуитет	47

ПОРТРЕТ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ

Назив установе	Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац
Адреса	Кнеза Милоша 21а
Телефон	034/300-845
Веб сајт	http://pudjurdjevdan.edu.rs/
Веб мејл	office@pudjurdjevdan.edu.rs
Шифра делатности	8510
Матични број	17872672
Датум оснивања	17.11.2014. године
Лого Предшколске установе „Ђурђевдан“	

На подручју Града Крагујевца налази се Предшколска установа „Ђурђевдан“ која се бави предшколским васпитањем и образовањем деце узраста од 6 месеци до поласка у школу. У оквиру делатности Установе организовани су различити облици рада са децом: целодневни боравак и полудневни боравак у години пред полазак у школу у трајању од четири сата. У саставу Установе налази се 7 радних јединица - 6 вртића и 1 јаслице, и централна кухиња, смештена у вртићу „Колибри“. Такође, у вртићу „Колибри“ бораве деца којима је потребна додатна подршка (развојна група). Развојна група је свој концепт рада базирала на отвореном инклузивном моделу. То у пракси подразумева следеће:

- Пријем, оброци, као и одлазак деце кући обављају се у оквиру развојне групе, а у летњим месецима у оквиру редовне групе вртића;
- Деца свакодневно проводе време у игри и активностима са вршњацима;
- Дефектолог у сарадњи са родитељима и стручним тимом, заједнички израђује ИОП за свако дете. Такође, у складу са ИОПО-ом, актуелном темом, потребама и интересовањима детета, дефектолог прилагођава активности индивидуалним карактеристикама сваког детета;
- Учествојемо на манифестацијама на нивоу вртића(прославе ,приредбе);
- Учествојемо у сарадњи са друштвеном средином.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

Кроз заједничке активности, игре, дружење, шетње, интензивно подстичемо интеракцију и комуникацију међу децом и стварамо могућност за вршњачко учење и истинску укљученост деце са сметњама у развоју у подстицајну средину вршњака.

Стварамо прилику за учење по моделу. Дете са развојним сметњама у сваком тренутку има стручну подршку дефектолога, како би се што активније укључило у заједничке активности прилагођене индивидуалним могућностима и максимално развило своје потенцијале.

Негујући пример инспиративне праксе и даље ћемо радити на обухвату деце од 3 до 5, 5 година која нису у систему предшколског васпитања и образовања као и обухвату све деце припремним предшколским програмом, посебно деце из осетљивих група.

У мрежи Установе налази се и 27 издвојених простора при основним школама, месним заједницама, издвојеним објектима и вртићима, у којима се обавља васпитно-образовни рад са децом у години пред полазак у школу, у трајању од 4 сата.

Установа својим различитим облицима рада обухвата око 1782 детета која у распоређена у 98 група. Највећи број деце која бораве у вртићима и издвојеним одељењима је старосног узраста (5,5 до 6,5 година).

Стратегијом дугорочног развоја Установе предвидели смо развијање и унапређивање Установе у различитим подручјима: имплементација плана ширења нових Основа програма „Године узлета“, стручно усавршавање васпитача, медицинских сестара-васпитача, стручних сарадника, сарадника и осталих запослених. Подизање нивоа квалитета рада са децом, унапређивање рада Установе кроз сарадњу са родитељима, локалним окружењем, кроз одговорност и професионализам у раду.

Као Установа отворена за промене и развој и ове године ћемо наставити са праксом даљег унапређивања квалитета рада Установе, имајући у виду визију развоја одређену Развојним планом.

Негујући праксу самовредновања сопственог квалитета у раду настојимо да одржавамо све што је потврђена добра пракса и побољшавамо све у чему можемо да будемо још бољи

Организациона структура Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Обим основне делатности

Обим основне делатности Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац реализује се у седам вртића: „Чуперак“, „Цицибан“, „Невен“, „Зека“, „Колибри“ и у јаслицама „Шврћа“.

Поред обављања делатности у просторијама вртића и јаслица, предшколско васпитање и образовање у припремном предшколском програму у трајању од 4 сата обавља се у двадесет и седам издвојених простора на територији града Крагујевца. Сваке радне године у зависности од броја уписане деце, а у складу са *Законом о основама система образовања и васпитања* („Сл. Гласник РС“ бр. 88/17, бр. 27/18-др. закон, бр. 10/19, бр. 6/20, бр.129/21), Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац формира припремно предшколске групе.

Радно време Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Радно време Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац је прилагођено радном времену корисника услуга. Рад се одвија у једној смени свих 12 месеци у години без прекида у било којем вртићу. Радно време вртића у којима је заступљен целодневни боравак деце износи 11 сати и траје од 5.30 до 16.30 часова. Време боравка деце у полудневном боравку износи 4 сата.

У целодневном боравку радна година траје од 1. септембра до 31. августа. У полудневном боравку радна година траје колико и школска година, њено трајање се одређује према Правилнику о календару образовно-васпитног рада за текућу радну годину. Предшколска установа не ради за време државних празника и викендом.

*Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину*

Табеларни приказ организационе структуре Установе

1) Преглед наменских грађених објеката по врстама, броју, капацитету површини дворишта и адреса:

Ред. бр.	Назив објекта	Капацитет		Површина објекта	Површина дворишта	Адреса
		Бр. Група	Бр. деце			
1.	Вртић „Бубамара“	11,5	218	806	740	Мирослава Антића 7
2.	Вртић „Зека“	7	129	942	2892	Сутјеска 6
3.	Вртић „Колибри“	16	321	1908	3052	Јосифа Шнерсона 3а
4.	Вртић „Невен“	15	317	2002	1620	Радничка 23
5.	Вртић „Цицибан“	7,5	171	1306	2000	Кнеза Милоша 21а
6.	Вртић „Чуперак“	11	226	1294	3000	19. октобра 26
7.	Јаслице „Шврћа“	3	29	106	/	Николе Пашића 10
У К У П Н О:		71	1411	8364 m²	13304 m²	/

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

2) Преглед других простора за рад са децом:

Р. б.	Назив простора	Матични вртић	Бр. група	Бр. деце
1.	ОШ „Живадника Дивац“ – Станово	„Џицибан“	2	35
2.	ОШ „Доситеј Обрадовић“ – Ердеч	„Џицибан“	2	30
3.	ОШ „Милоје Симовић“ – Драгобраћа	„Колибри“	1	26
4.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Страгари	„Зека“	1	12
5.	ОШ „Прота Стеван Поповић“ – Чумић	„Невен“	1	5
6.	ОШ „Прота Стеван Поповић“ – Шењ	„Невен“	1	10
7.	ОШ „19 октобар“ – Маршић	„Чуперак“	1	13
8.	Месна заједница Корићани	„Колибри“	1	13
9.	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“	„Џицибан“	2	34
10.	ОШ „Ђура Јакшић“	„Невен“	4	51
11.	ОШ „Трећи крагујевачки батаљон“	„Бубамара“	2	37
12.	Вртић „Зека“	„Зека“	1	18
13.	Вртић „Џицибан“	„Џицибан“	1	6
14.	ОШ „Вук Стефановић Караџић“ – Трмбас	„Бубамара“	/	/
15.	Вртић "Чуперак"	„Чуперак“	1	7
16.	ОШ „Свети Сава“ – Поскурице	„Зека“	1	5
17.	ОШ „Свети Сава“ – Грбице	„Зека“	1	7
18.	ОШ „Милоје Симовић“ – Голочело	„Колибри“	/	/
19.	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“ – Илићево	„Џицибан“	1	7
20.	ОШ "19 октобар" – Ботуње	„Чуперак“	1	5
21.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Влакча	„Зека“	1	5
22.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Маслошево	„Зека“	/	/
23.	ОШ „19 октобар“ – Цветојевац	„Чуперак“	1	7
24.	ОШ „Милоје Симовић“ – Дреновац	„Колибри“	/	/
25.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Угљаревац	„Зека“	1	7
26.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Горњи Страгари	„Зека“	/	/
27.	ОШ „19 октобар“ – Корман	„Чуперак“	/	/
28.	ОШ „19 октобар“ – Доње Комарице	„Чуперак“	/	/
29.	ОШ „Вук Стефановић Караџић“ – Букуровац	„Невен“	/	/

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

30.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Рамаћа	„Зека“	/	/
31.	ОШ „Ђура Јакшић“ – Горње Комарице	„Невен“	/	/
УКУПНО		31	27	360

**3) Полудневни боравак у трајању од четири сата у мешовитим групама
узраста од 3 до 5,5 година**

Р. б.	Назив простора	Матични вртић	Бр. група	Бр. деце
1.	ОШ „Милоје Симовић“ – Драгобраћа	„Колибри“	1	11
2.	ОШ "19 октобар"– Ботуње	„Чуперак“	1	2
3.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Влакча	„Зека“	1	2
4.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Угљаревац	„Зека“	1	4
5.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Страгари	„Зека“	1	8
6.	ОШ „Живадника Дивац“ – Станово	„Џицибан“	1	12
7.	ОШ „Ђура Јакшић“	„Невен“	1	4
8.	ОШ „Доситеј Обрадовић“ -Ердеч	„Џицибан“	1	3
9.	ОШ „Прота Стеван Поповић“ – Чумић	„Невен“	1	1
10.	ОШ „Прота Стеван Поповић“ –Шењ	„Невен“	1	6
11.	ОШ „Трећи крагујевачки батаљон“	„Бубамара“	1	2
12.	Вртић „Чуперак“	„Чуперак“	1	1
13.	ОШ „Свети Сава“ -Поскурице	„Зека“	1	3
14.	ОШ „Свети Сава“ -Грбице	„Зека“	1	5
15.	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“ - Илићево	„Џицибан“	1	2
16.	ОШ „19 октобар“ -Цветојевац	Чуперак“	1	7

4) Обухват деце на нивоу ПУ „Ђурђевдан“ Крагујевац

1.	Целодневни 6 –36 месеци	23	342
2.	Целодневни 3 – 5,5 године	35,5	793
3.	Целодневни ППП	11,5	273

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

4.	Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од четири сата у вртићима	3	34
5.	Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од четири сата у другим просторима	24	371
6.	Развојна група	1	3
УКУПНО		98	1782

Р. б.	Програм	Број група	Број деце
1.	Целодневни 6 –36 месеци	23	342
2.	Целодневни 3 – 5,5 године	35,5	793
3.	Целодневни ППП	11,5	273
4.	Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од четири сата у вртићима	3	34
5.	Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од четири сата у други простори	24	371
6.	Развојна група	1	3
УКУПНО		98	1782

У Установи борави 1782 деце у 98 група. Од тога на јасленом узрасту су 23 групе са 341 уписаним дететом, на вртићком узрасту је 35,5 група са 793 уписане деце.

У оквиру ППП у целодневном боравку има 11,5 група са 273 дететом и 27 група за децу ППП у трајању од четири сата са 378 деце. Припремни предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од 4 сата реализује се у просторима вртића и издвојеним одељењима ПУ, у школама и месним заједницама.

***Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину***

Поред планом предвиђеног васпитно–образовног рада, реализују се и други видови активности, као што су: радионице за децу и родитеље у оквиру одређених пројеката на нивоу Установе као и низ других активности прилагођених дечијим интересовањима, родитељској подршци и интерсекторској сарадњи.

*Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину*

Табела 5 Структура установе према врсти облика и програмима

Програми:	Трајање:
Програм неге и васпитно-образовног рада са децом јасеног узраста	Целодневни (11 сати)
Програм васпитно-образовног рада са децом од 3 до 5,5 година	Целодневни (11 сати)
Прилагођени Монтесори програм	Целодневни (11 сати)
Припремни предшколски програм	Целодневни (11 сати)
Припремни предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од 4 сата	4 сата
Програм васпитно-образовног рада са децом у развојној групи	Целодневни (11 сати)
Посебни програми	Трајање
Радионице „Малци зналци“	2 пута недељно по 2 сата
Креирање услова за развој свеобухватног система деце раног узраста	Током године , сваког петка
Повремени програми	Трајање
Излет деце	8 сати
Услуге породици са децом раног узраста	Трајање
Саветовалиште за родитеље	Током године, сваког четвртка

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

Табела 6 Структура установе према временској организацији и месту реализације

Време	Ритам дана
05.30 – 08.00	Јутарње дежурство – јутарњи пријем деце
08.00 – 08.15	Јутарње окупљање деце и игра (индивидулана игра, у паровима, малим групама или заједничке активности целе групе)
08.15 – 08.45	Доручак (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
09.00 – 10.30	Игра и реализација активности везаних за тему/пројекат; Припрема за излазак и боравак деце на отвореном простору
10.30 – 11.00	Припрема за ужину и ужина (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
11.00 – 13.00	Лична хигијена и припрема за одмор и спавање по потреби. Деца у години пред полазак у школу у игри и реализацији активности везаних за тему/пројекат.
13.15 – 13.45	Устајање, припрема за ручак и ручак (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
13.45 – 16.00	Игра и реализација активности везаних за тему/пројекат
16.00 – 16.30	Дежурство

Кадар

Број и квалификациона структура запослених радника усаглашена је са нормативима кадрова, Законом о основама система васпитања и образовања и важећим подзаконским актима. У Установи су према специфичним областима рада, запослени следећи стручни профили: руководећи кадар (директорка, помоћница директорке), васпитно-образовни кадар (стручне сараднице: педагошкиње, психолошкиња, стручна сарадникца педагошкиња за физичко, дефектолошкиња -васпитачица, васпитачи/це, медицинске сестре-васпитачи), сараднице: физиотерапеуткиња сарадница на превентивно здравственој заштити, административноправни и финансијски кадар, кадар превентивно здравствене заштите, кадар за одржавање хигијене објеката и сервирање хране (помоћно особље - спремачице и сервирке), кадар за припремање хране и одржавање стандарда квалитета хране (кувар, нутриционисткиња), кадар за техничке послове (мајстори, возачи), референт за послове заштите, безбедности и здравља на раду.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

Табела 7 Структура запослених

Р. б.	Назив послова	НСС	ПК	КВ	ССС	ВК	ВС	ВСС	УКУПНО
1.	Директорка							1*	1
2.	Пом. дир. за педагошки рад						1		1
3.	Секретарка							1	1
4.	Руководиља финан.рачунов. послова							1	1
5.	Педагошкиња							2	2
6.	Физиотерапеуткиња						1		1
7.	Педагошкиња за физичко							1	1
8.	Психолошкиња							1	1
9.	Техничка служба и безбедност	1		1	2	2			6
10.	Сарадница на превентиви						1		1
11.	Социолошкиња							0	0
12.	Дефектолошкиња васпитачица							1	1
13.	Васпитач/ица						116+6*	4	126
14.	Администрација				5				5
15.	Медицинска сестра - васпитачица				43 + 5*				48
16.	Сервирање хране	12 + 1*							13
17.	Одржавање хигијене	34+10*							44
18.	Службеник за јавне набавке							1	1
19.	Службеник за послове заштите, безб. и здравља на раду						1		1
20.	Техничка секретарка				1				1
21.	Кухињски радници/е	2 + 1*			4 + 2*				9
23.	Медицинска сестра на ПЗЗ				8 + 4*				12
УКУПНО:		49+12*		1	63+11*	2	120+6*	12+1*	277

*Знак (*) изнад броја означава радника на одређено време

Језик на којем се остварује васпитно-образовни рад

Васпитно-образовни рад у Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац у свим васпитним групама, остварује се на српском језику.

Култура установе: мисија и мото установе

Мисија предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је подстицајна средина за развој сваког детета кроз игру, учење и односе које дете развија са вршњацима и одраслима у подстицајном физичком окружењу.

Мото Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Вртић - подстицајна заједница деце и одраслих

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је од 01. септембра 2021. године кренула да примењује Правилник о основама програма Предшколског васпитања и образовања „Године узлета“. Сходно томе, дефинисана су два језгра промене (вртићи: „Цицибан и „Невен“) која су добијала менторску подршку и континуирано уводили промене.

Приоритет Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац од септембра 2022. године је имплементација Основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“. Имплементација је пратила активности Плана ширења примене Основа програма за радну 2022/2023. годину. Рад је базиран на заједничком учешћу и учењу свих учесника, васпитача/ица, медицинских сестара васпитачица и стручних сарадница кроз заједничко промишљање са акцентом на разумевању праксе и програма као и о начинима спровођења промена у ПУ. У сваком вртићу и јаслицама на основу личних и професионалних могућности запослених као и организације рада услед различитих промена, одвијао се процес учења и разумевања кроз промене у пракси које су текле у складу са културом јаслица и вртића.

У периоду од септембра 2022. до августа 2023. године практичари ПУ „Ђурђевдан“ показали су спремност за разумевање и истраживање приручника и водича из серијала „Линије лета“:

- Водич за уређење простора у дечијем вртићу;
- Приручник о специфичностима стратегија васпитача у развијању програма у складу са узрастом деце;
- Водич за развијање теме/пројекта са децом;
- Приручник за документовање-,
- Водич за стручно усавршавање у предшколској установи кроз хоризонтално учење;

Сходно томе, можемо говорити о постепеном квалитету промена које подржавају и омогућавају примену Основа програма.

Стручно усавршавање је имало циљ разумевање концепције и квалитетан приступ у развијању реалног програма у вртићима/јаслицама и подршку професионалном развоју васпитача. На основу тога, закључујемо да промене и развијање Установе укључује све учеснике и запослене у ПУ и да се учење не може одвијати без међусобне подршке и отворености свих, а све у циљу подршке дечјој добробити, сталном развијању квалитета праксе и оснаживању професионалних компетенција.

Двадесет пет практичара ПУ „Ђурђевдан“ Крагујевац је 27. октобра 2022. године и 8. јуна 2023. године имало обуку под називом *“Учимо заједно у примени Основа програма ПВО “Године узлета” -Заједничко учење моделовањем у кластер вртићу “Младост” ПУ “Моје детињство” Чачак.* Обука је решењем министра просвете имала статус програма од јавног интереса. Циљ обуке био је оснаживање практичара за развијање квалитетне праксе засноване на основама програма ПВО-Године узлета, преко заједничког учења и дељења искустава и знања са васпитачима/цама, мед.сестрама-васпитачицама и стручним

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

сарадницима у вртићу “Младост”. Иксуства након учења у оквору посете вртићу „Младост“ ПУ „Моје детињство“ Чачак су размењена на свим Стручним активима и Тимовима вртића.

Процес имплементације Основа програма се развијао и кроз Модел заједнице професионалног учења у вртићима “Цицибан” и „Невен“ који је развијен у оквиру пројекта Инклузивно предшколско васпитање и образовање и у оквиру потпројекта Програм подршке развијању капацитета за примену Основа програма ПВО „Године узлета“. Модел је усмерен на оснаживање стручних сарадница, васпитача/ица и медицинских сестара-вапитачица да критички и рефлексивно преиспитују, мењају и развијају своју праксу у сарадњи са колегама у вртићу.

Модел заједнице професионалног учења има два циља:

- ✓ Континуирано мењање, грађење и развијање професионалних знања и вештина, као и личних уверења и вредности, кроз сарадњу и дијалог са колегама у подржавајућем окружењу.
- ✓ Овладавање колаборативним техникама учења и техникама које покрећу различите нивое рефлексивне праксе које ће помоћи практичарима да промишљају и преиспитују сопствену праксу, размењују своје увиде и планирају промене у пракси.

Модел је подразумевао припрему и организацију професионалних сусрета који су се одвијали сукцесивно:

1. Обука координатора хоризонталне размена из језгара;
2. Професионални сусрети практичара у вртићима језгрима који су били најважнији облик рефлексивно социјалне праксе;
3. Једнодневни професионални сусрети практичара.

У периоду од септембра до новембра 2022. године практичари у језгрима су се систематски и континуирано упознавали са Моделом заједнице професионалног учења и овладавали колаборативним и рефлексивним техникама. У језгру промене вртића „Невен“ (на основу одабраног сценарија-Документовање и инклузивни приступ) и „Цицибан“ (на основу одабраног сценарија „Планирање“ и инклузивни приступ) практичари су на основу групне анализе и дискусија вођених рефлексивним питањима бирали примере сценарија и припремали се за ЈПС.

Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је била домаћин једнодневних професионалних сурета који су одржани 27. 11. 2022. године у вртићу „Цицибан“. На ЈПС-у је било присутно око 40 особа и то из ПУ „Цветић“ Кнић, ПУ „Нада Наумовић“ Крагујевац и ПУ „Милоје Милојевић“ Рековац. Модераторка скупа била је сарадница за развој рефлексивно-социјалне праксе Ана Којић. Циљ овог сусрета био је развијање рефлексивно-социјалне праксе кроз хоризонталну размену са колегама који се налазе у истој фази примене основа програма „Године узлета“. Након завршетка једнодневних професионалних сусрета практичари су приступили променама у пракси кроз акцију (ПУПА фаза) која је завршна активност у оквиру Модела заједнице професионалног учења.

На састанцима Стручних актива и на хоризонталним разменама примењивали смо рефлексивне и колаборативне технике из Модела заједнице професионалног учења што је имало за циљ активно учешће практичара ка бољем разумевању и развијању реалног програма. На састанцима Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе вршена је квалитативна анализа рада Стручних актива и хоризонталних размена која је показала да

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

нови начин рада са рефлексивним питањима доприноси квалитету рада тежећи метастратешком нивоу рефлексije.

Значајно је истаћи да су се практичари/ке из вртића редовно састајали поводом различитих тема које се односе на развијање реалног програма. Бавили су се анализом и разумевањем различитих димензија програма што указује на чињеницу да они виде значај и смисао заједничке размене што је једна од кључних промена у култури вртића.

Затим, у оквиру пројекта Министарства просвете *Инклузивно предшколско васпитање и образовање*, развијена је обука за подршку развоју дигиталних компетенција практичара у предшколским установама. Онлајн обука *„Подршка развоју дигиталних компетенција практичара у предшколским установама“* развијена је уз подршку Министарства просвете и Завода за унапређивање образовања и васпитања. Практичари Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац су похађали онлајн обуку у две групе у периоду од маја до августа 2023. године. У првој групи је било 29 практичара, док је у другој било 89 што је укупно 118 практичара који су успешно завршили обуку *„Подршка развоју дигиталних компетенција практичара у предшколским установама“*.

Такође, једна од активности коју је Министарство просвете у оквиру пројекта *Инклузивно предшколско васпитање и образовање* реализовало у сарадњи са УНИЦЕФ-ом је припрема прича о предшколској установи или вртићу као примеру добре инклузивне праксе. Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је 19. 04. 2023. године одабрана да представи своју добру инклузивну праксу. Испред Министарства просвете сарадница која је поджавала активност у овом процесу је Ана Којић. У складу са планираним активностима, сарадница је 26. 06. 2023. године обавила рад у тру фокус групе- са десет родитеља, десет практичара (седам васпитача/ица и три медицинске сестре-васпитачице), као и са помоћницом директорке за педагошки рад, стручним сарадницама и руководиоцима радних јединица. Након обављене анализе разговора са фокус групама и различитих аспеката који су значајни за обезбеђивање приступа и учешћа сваког детата, а посебно деце којој је потребна додатна подршка, прича о доброј инклузивној пракси ПУ „Ђурђевдан“ биће доступна на платформи Пасош за учење. Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је 14. 07. 2023. године изабрана као једна од десет установа за испробавање могућности Пасоша за учење у процесу интерног стручног усавршавања

Радну 2022/2023. годину је посебно обележио Сајам родитељства који је реализован 10. јуна 2023. године у Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац. У наставку је детаљан извештај о реализованом сајму.

Извештај о реализованом Сајму родитељства у Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац

Почетком априла 2023. године, започети су договори са представницима града Крагујевца, представницима Министарства просвете и УНИЦЕФ-ом поводом организације Сајма родитељства у граду Крагујевцу. Након договора, уследила је припрема предлога активности за Сајам родитељства кроз форму матрице.

Први састанак са директорком, помоћницом директорке за педагошки рад, стручним сарадницама, руководиоцима/љама РЈ, физioterапеуткињом и сарадницом за унапређивање превентивно здравствене заштите и неге реализован је 20. 04. 2023.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

године у РЈ „Колибри“. На састанку су дефинисане активности које ће реализовати практичари ПУ „Ђурђевдан“ Крагујевац.

Затим је уследио састанак 27. 04. 2023. године у Градској управи на којем су присуствовали представници Министарства просвете, Душан Алексић члан градског већа за образовање као и представници свих институција који ће узети учешће у реализацији Сајма родитељства.

Након тога, 28. 04. 2023. године ПУ „Ђурђевдан“ Крагујевац добија мејл из којег се закључује да ће бити домаћин Сајма родитељства који ће се реализовати 27. маја у вртићу „Џицибан“. Уследила је активност израде скице простора са активностима за све учеснике Сајма родитељства. Након урађене скице простора са активностима, 12. маја 2023. године уследило је обавештење да је Сајам родитељства одложен за 10. 06. 2023. године.

Заједнички састанак свих реализатора Сајма је уследио 17. маја у вртићу „Џицибан“ са циљем усклађивања активности са просторним могућностима.

Истог дана одржан је састанак са директорком, стручном сарадницом-психолошкињом и представницама вртића „Џицибан“ са циљем дефинисања водича, реализатора и потребног материјала за реализацију Сајма родитељства. Постигнут је договор да на Сајму буде ангажовано 15 практичара-водича, 13 реализаторки активности, техничка служба као и помоћно особље. Формирана је вајбер група са реализаторима и водичима како би комуникација поводом припреме Сајма родитељства била ефикаснија.

Састанак са водичима и представницама вртића „Џицибан“ реализован је 25. 05. 2023. године поводом дефинисања улога и задужења на Сајму родитељства.

Затим, 02. јуна 2023. године реализован је састанак са представницом Министарства просвете, директорком, практичарима-водичима ПУ „Ђурђевдан“ и представницама вртића „Џицибан“ са циљем коначног утврђивања распореда учесника и дефинисања тока Сајма родитељства.

Наредни састанак са директорком, помоћницом директорке за педагошки рад, представницама вртића „Џицибан“, водичима, реализаторкама реализован је 05. 06. 2023. године у вртићу „Џицибан“. На састанку је прецизирана коначна верзија активности, подељене су мајице, ИД картице, мараме и договорено је да наредни састанак буде 9. јуна у 17 часова како бисмо уредили простор за реализацију активности.

Сходно томе, 9. јуна у 17 часова сви учесници Сајма родитељства су уредили простор у складу са планом активности како би био спреман за свечано отварање 10. јуна у 11 часова.

У суботу 10. 06. 2023. године, у вртићу „Џицибан“ у Крагујевцу, одржан је први Сајам родитељства, који је посетило више од 400 родитеља и деце. Ово је био шести Сајам родитељства организован у Србији у оквиру пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“ које је организовало Министарство просвете уз подршку Светске Банке и града Крагујевца. Циљ пројекта је унапређење доступности, квалитета и једнакости предшколског васпитања и образовања за свако дете, а посебно за децу из друштвено осетљивих група.

Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину

На сајму се представило више од 20 установа из Крагујевца које пружају помоћ и подршку родитељима у раној фази развоја деце. Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац представила се деци и родитељима кроз следеће активности:

- ✓ Саветодавни разговор на тему: „Значај здраве исхране за децу предшколског узраста“ где су деца и родитељи имали прилику да дегустирају здраве оброке који се служе у вртићу;
- ✓ Саветодавни разговор на тему: „Превенција раних стопала код деце предшколског узраста“ где су деца и родитељи имали прилику да се упознају са корективним вежбама за равна стопала;
- ✓ Упознавање родитеља са програмом „Малци зналци“;
- ✓ Ликовна радионица;
- ✓ Рад са монтесори материјалима;
- ✓ Спортске активности;
- ✓ Радионица за родитеље на тему емоција код деце.

Радионицу за родитеље на тему емоција код деце реализовале су студенткиње мастер студија са студијског програма психологија у Крагујевцу.

У просторијама вртића „Џицибан“ током целог дана деца и родитељи имали су прилику да учествују у разним едукативним и интерактивним радионицама које су за њих припремиле Установе из области образовања, здравства и социјалне заштите, као и да добију савете и одговоре стручних лица на бројна питања.

Сајам родитељства свечано је отворио Милан Пашић, помоћник министра просвете у присуству Душана Алексића, члана градског већа града Крагујевца за образовање и Сање Јаковљевић, директорке Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац. Сајму су присуствовали и Горан Јоксимовић, начелник школске управе Крагујевац, Гордана Дамјановић, чланица градског већа за здравствену и социјалну заштиту.

Запослени Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац, а посебно практичари вртића „Џицибан“, који су учествовали у припреми и реализацији сајма су својим компетенцијама дали велики допринос да Сајам родитељства протекне успешно на задовољство свих актера и организатора догађаја.

Сајам родитељства је био добра прилика да се успостави дијалог и оствари сарадња између институција и родитеља и на тај начин размене информације и дође до нових сазнања, а све у циљу добробити деце и породице.

Васпитно-образовни програм у оквиру целодневних и полудневних облика рада (у години пред полазак у школу)

. Развијање реалног програма, у свим облицима рада, базирано је на концепцијским полазиштима Основа програма „Године узлета“. То значи да се програм васпитно- образовног рада градио кроз заједничко учешће деце и одраслих у реалним, аутентичним ситуацијама, догађајима и активностима који за њих имају смисла и важне су за њихово заједничко функционисање. Приоритетни задатак је био стварање услова и окружења у којем је могла да се подржи добробит, обезбеди у одређеној мери грађење односа кроз вршњачке интеракције као и дружење са другим одраслима у различитим ситуацијама делања у вртићу.

У јаслицама програм неге и васпитно-образовног рада узраста до три године као и сваке године започиње програмом адаптације који има посебну важност обзиром на значај дечијих искустава при преласку из породичне у нову средину. Реализација програма адаптације има своју динамику која се спроводи у неколико корака. Након уписа деце организовани се родитељски састанци или индивидуални разговори са родитељима, који имају за циљ пружање осећаја добродошлице, међусобног упознавања и успостављања поверења. У свим јаслицама родитељи су били директно укључени у процес адаптације кроз могућност да бораве са дететом у васпитној групи током овог периода. У одређеном броју јаслица процес адаптације одвијао се континуирано током године због сталног укључивања деце у колектив што је представљало отежавајућу околност у реализацији текућих активности

Грађење подстицајне средине за игру и учење и развијање пројеката са децом

У периоду од септембра 2022. године до августа 2023. године у вртићима „Невен“, „Цицибан“, „Зека“, „Бубамара“, „Чуперак“, „Колибри“ и јаслицама „Шврћа“ заједнички допринос се огледао у осмишљавању просторних целина у собама и садржајнијих заједничких простора. Започет је процес уређења простора на отвореном како би био изазован и заснован на природним материјалима. Стварање подстицајне средине за игру, учење и развијање пројеката се односио на грађење културе вртића у којој су промене доминантно биле усмерене на квалитетно физичко окружење у складу са критеријумима Основа програма „Године узлета“. Све активности у овом делу биле су усмерене на то да простори буду структурирани тако да би подржавали различите стилове учења и обезбеђују несметано груписање деце, њихову игру, истраживање и развијање пројеката. Највећи допринос у погледу грађења квалитета средине за учење огледа се у оптималној опремљености вртића намештајем, ниским полицама и осталим елементима којима се лакше структурирају просторне целине.

У јасленим собама структуриране су просторне целине које су децу позивале на игру и истраживање као што су: сензорна, кинестетичка, литерарна, за скривање и осамљивање, за симболичку игру. Тако организован простор пружа деци прилике да праве изборе, да се осаме, буду посвећена својој активности, да се материјалима баве на различите начине. Простор се периодично мењао, реструктурирао и богатио материјалима, провокацијама за учење у складу са актуелним догађајима и активностима, продукцијом насталим у раду са децом и онима који су у настајању кроз заједнички рад мед.сестара, деце и родитеља.

Најчешће формиране просторне целине у собама вртића су за: конструисање, визуелне уметности, скривање и осамљивање, симболичку игру, литерарна просторна целина, а ређе просторне целине за светлости и сенке, музику и покрет. Постојеће просторне целине се допуњују и реструктурирају са неструктурираним и полуструктурираним материјалима у складу са темом пројеката. Уместо коришћења готових играчака, нагласак је на употреби разноврсних природних и неструктурираних материјала/рестлови (картоини, кутије, пластична амбалажа, чепови, облици дрвета, пиринач, палента...) и реалних (животних) предмета које деца могу да користе без притиска да морају одмах нешто да ураде „направе неки продукт“, већ да слободно истражују користе на различите начине у процесу учења и игре.

Током процеса формирања просторних целина остаје отворено питање да ли је могуће говорити о просторним целинама као посебним местима за учење које делују позивајуће и подржавају одређени тип истраживања или је заправо реч о тек физичкој подели простора коришћењем намештаја.

Имајући у виду да су деца учествовала у различитим свакодневним ситуацијама у вртићу која чине део животног контекста деце и одраслих, посебна пажња у програму се поклањала животно практичним ситуацијама које чине:

- ✓ Рутине (обедовање, одмор, нега, одржавање хигијене, сређивање простора...);

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

- ✓ Ритуали (ритуали приликом доласка у вртић/групу, ритуали добродошлице новим члановима, прославе рођендана и друге прославе, значајни датуми...);
- ✓ Аутентични догађаји у породици и вртићу (принове у породици, неговање биљака, љубима, а припреме простора у вртићу за различите активности, ситуације у којима деца и васпитач причају своја искуства, учествовање у акцијама и догађајима у локалној заједници...).

Смисао рутина је и у јачању капацитета и потенцијала детета за самосталност и одговорност за обављање дневних рутина, те у том смислу васпитач даје деци простора и довољно времена за њихово практиковање (не пожурујући децу и не третирајући ове активности као активности које су у односу на нпр „планиране ситуације учења“ биле мање вредне, већ препознајући њихов значај за учење деце).

Ритуали које су васпитачи са децом градили и неговали на нивоу групе, јачали су код деце осећај припадности и заједништва, као и разумевање различитости и прилике за упознавање са другим обичајима и културама.

Аутентични догађаји у породици и вртићу били су прилика да се код деце јача самопоштовање, емпатија, уважи иницијатива деце и уоче потенцијални поводи за покретање пројеката.

Током непосредног увида и кроз заједничко учешће у развијању програма, примећује се да је разумевање стратегија васпитача у складу са концепцијом „Године узлета“ различито и да су принципи реалног програма такође различито заступљени у развијању реалног програма у вртићима.

Припремни предшколски програм такође се развијао као подршка ситуационом учењу и кроз развијање различитих пројеката, при чему је задатак васпитача да на индиректан начин утиче на општу припремљеност деце за полазак у школу тако што ће обезбедити услове да заједно са децом трага за одговорима на питања која су пре свега смислена за дете и да кроз развијање пројеката унутар група омогући деци да заједно уче и напредују.

Праћење и документовање

Када је у питању подршка деци у игри и учењу и сагледавање којом врстом документације се овај вид стратегије васпитача остварује, уочено је да је најзаступљенија документација којом се приказује учешће деце у пројекту (фотографије, искази, цртежи), предлози родитеља као и продукти који су настали у том процесу. Поред непосредног увида и учешћа у заједничком развијању програма, заступљеност принципа реалног програма и начини подршке деци у игри и учењу анализирани су и кроз пројектне приче. У протеклом периоду у ПУ „Ђурђевдан“ Крагујевац у највећем броју група развијана су од два до четири пројекта. Неке од тема пројеката који су рађени на нивоу група и у сарадњи са родитељима су:

- **У јаслицама „Шврћа“:** „Подршка адаптацији креирањем средине за отворену игру“, „Шта прсти могу“, „Како се играм“;
- **У вртићу „Чуперак“ јаслице:** „Кухињица“, „Возимо се“, „Цртам, стварам, слику стварам“, „Звец, звец, звецкамо“, „Аутомобил“. У вртићким групама и

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

- у групама у години пред полазак у школу: „Кружић, кружић – круге“, „Моја Србија-моја домовина“, „Баштица“, „Ауто“, „Шта ћу бити кад порастем“, „Бубамара Клара и њени пријатељи“, „Шта се то чује?“, „Ђиха, ђиха коњићу“, „Време пролази“, „Водене леденице“, „Камелот“, „Слатко срце“, „Моје тело“, „Мали сликари“, „Животиња са оклопом“, „У свету је једна једина моја домовина“, „Прачовек“, „Тајне океана“, „Бубатарџум“, „Позориштанце“, „Шта нам све шапуће, носи, прави ветар?“, „Шта је све „водно“ (водено)?“, „Ко нам стиже и доноси медоносну чаролију?“, „Јелка“, „Ми се не бојимо, учимо да бројимо“, „Бојимо и бројимо“, „Ципелићи“;
- **У вртићу „Зека“** јаслице: „Упознајемо се кроз игру“, „Опет и још“, „Мирис и укус из наше кухиње“, „У трави“. У вртићким групама и у групама у години пред полазак у школу: „Кућица пчелица“, „Базен за рибице“, „Лет, лет бубамаро“, „Цветић“, „Жути хлебчић“, „Права, правцата животиња“, „Конђива-/“, „Музика нас покреће“, „Лете птице око света“, „Свет боја“, „Руке могу“, „Дај ми секо млеко“, „Маскембал животиња“, „Снег је вода“, „Воће и поврће“, „Кућа“, „Наша чула“, „Када долази Деда Мраз“, „Одакле је ово дрво“, „Шума“, „Моја башта“;
  - **У вртићу „Бубамара“** јаслице: „Ослушкујемо“, „Рођенданчић“, „Моја омиљена играчка“, „Све ми боје лепо стоје“. У вртићким групама и у групама у години пред полазак у школу: „Позориштанце“, „Пчелице вреднице“, „Мој град-Крагујевац“, „Спасовнаут у свемирском царству“, „Играчке“, „Дрво са иглицама“, „Мој ауто брм, брм“, „Животиње“, „Мали фризерџи“, „Мапа“, „Деца на броду“, „Срећко Зуб“, „Травоград“, „Пчелице у колу“, „Од вртића до Ђоковића“, „Шешир“, „Паукчина“, „Шут око света за осамдесет дана“, „Пут једног листа“, „Здраво, а како се ти зовеш“, „Мали дрес велики човек“, „Мој Дино“, „Ја бомбоница“, „Шта је то вода“, „Краљеве леда“;
  - **У вртићу „Невен“** јаслице: „Пипи, пипи, пипамо..“, „Убацаи...“, „Чаробна кутија“, „Капа“, „Кифлице“, „Шетњом до“, „Причам ти причу“, „Гусари хај - хо, хај – хо, у лов на благо крећемо“, „Ми у вртићу“, „Киша“, „Пуни – празни“. У вртићким групама и у групама у години пред полазак у школу: „Поштар бржи од светлости“, „Здраво дете“, „Од зрна пшенице до славног хлеба“, „Бићу шта год хоћу“, „Јапанке опанке“, „Биљке“, „Бебац“, „Са децом око света“, „Моје тело“, „Адвент календар“, „Свет је наш“, „Крагујевац мој град“, „Свет животиња“, „Путујемо светом, планетом аутом, ракетом и тротинетом“, „Иза маске лице крити, неко други тада бити“, „Шах-мат, краљица и краљ“, „Брзи амигоси“, „Чаробна чампа“, „Тенк ју вери мач“, „Биг – Бен“, „Цветни пројекат“, „Ауто гуме“, „Будилник“, „Лепо џанаричко дрво“, „Србија, наша земља“, „Крагујевац мој град“, „Наша лепа природа“, „Имам чула 5 да обиђем свет“, „Ко живи на Северном полу“, „Дино, Тиро, Мегалондос“, „Соба, собица Мица“, „Кугла“, „Вода, вода водица“, „О играчкама“, „Биоскоп“, „Беба“, „Морнар Попај“, „Наша торта“, „Наше тело“, „Бимбало“;

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

- **У вртићу „Цицибан“** јаслице: „Мућкалица знања“, „Шта се све провлачи?“, „Тап тап“. У вртићким групама и у групама у години пред полазак у школу „Код деде“, „Ципеилћи“, „Ево ту сам“, „Та дивна бића“, „Сањалице“, „Ђинђуве“, „Шта цвету треба да се расцева“, „Лифт“, „Ношња“, „Мрежа“, „Како чувамо природу“, „Наша дечија мода“, „Књиготерија“, „Како расте...“, „Где све има витамина“, „Путујемо“, „Животиње“, „Домаће животиње“, „Музика“, „Насеље Станово“, „Чаробне бајке“, „Од главе до пете“, „Чаробне бајке“, „Од главе до пете“, „Шта имаш за ужину“, „Дворци из бајке“;
- **У вртићу „Колибри“** јаслице: „Звони, шушка, звецка“, „Уја, где си?“, „Корак по корак“, „Животиње“, „Куда се све могу провући?“, „Наш салон“, „Музички инструменти“, „Сладолед“, „Лопта горе, лопта горе“, „Лутка беба“, „Шта могу руке?“. У вртићким групама и у групама у години пред полазак у школу: „Бринем о себи и о другима“, „Зашто врабац Ђорђе хоће да буде велики?“, „Зашто ружно паче плаче?“, „Моје тело“, „Украш“, „Кошница“, „Кад се зимница прави мајстори смо прави“, „Бројалица –откуцавалица“, „Пчелица вредница“, „Шта се то чује?“, „Од семена до плода“, „Шта је поклон?“, „Шта све може кутија?“, „У потрази за Снешком“, „Чаробно семе“, „У нашем фризерском салону“, „Шта нам бајка доноси?“, „Маслачак“, „Књига“, „Мост“, „Локомотива“, „Свет лишћа“, „Свемир“, „Моје тело“, „Безбедни у саобраћају“, „Диносауруси“, „Јабука“, „Дрвошице-дрво“, „Бип-бип“, „Вредне руке праве новогодишњу чаролију“, „Торба“, „Сат“;

Помоћница директорке за педагошки рад и стручне сараднице су пружале подршку васпитачима/цама и медицинским сестрама-васпитачицама током процеса документовања. У сарадњи са васпитачима/цама критички смо преиспитивали усклађеност реалног програма са концепцијом основа програма и принципима датим у њима. У том процесу значајан инструмент нам је била матрица за анализу приче о теми пројекту. Након сваке завршене приче о теми пројекту васпитачи су самостално или у сарадњи са колегама преиспитивали квалитет написане приче о теми пројекту. Такође, Тимови вртића су се континуирано бавили документовањем што указује на чињеницу да је овај сегмент рада увек актуелан и подложен сталном преиспитивању код практичара.

Врсте програма и услуга

У Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац у оквиру предшколског програма остварују се редовни програми васпитно-образовног рада у целодневном и полудневном трајању. Поред редовних програма, Установа остварује и друге посебне, повремене програме и облике рада и услуга у складу са потребама деце, родитеља и могућностима Предшколске установе и јединице локалне самоуправе.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

Табела 8 Редовни целодневни и полудневни програми

Програми	Трајање програма	Дневно трајање
Програм неге и васпитно-образовног рада са децом јасленог узраста	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно
Програм васпитно-образовног рада са децом од 3 до 5,5 година	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно
Припремни предшколски програм	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно
Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од 4 сата	Према каленандру рада основне школе	4 сата дневно
Прилагођени Монтесори програм	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно

Табела 9 Посебни програми

Програми	Трајање програма	Дневно трајање
Играонице малци зналци	Октобар-јун, два пута недељно	два сата
Креирање услова за развој свеобухватног система деце раног узраста	Током године	

Табела 10 Други програми и облици рада и услуга

Повремени програми	Трајање
Излет деце	8 сати

Табела 11 Услуге породици са децом раног узраста

Назив	Трајање	Дневно трајање
Саветовалиште за родитеље	Током године, сваког четвртка	6 сати

Прилагођени Монтесори програм

Монтесори програм је светски призната педагошка концепција у образовању. Заснива се на филозофији развоја детета према којој дете стиче оперативна знања у подручјима живота у којима учествује као одрасла особа.

Монтесори педагогија представља целовит и оригиналан васпитно-образовни систем који наглашава значај самоактивности детета и индивидуални темпо развоја.

Циљ програма: Осигуравање подстицајне средине која повећава дечију природну радозналост и омогућава му да кроз игру спонтано учи откривањем.

Циљна група и временско-просторна организација: Прилагођени монтесори програм реализује се у вртићу „Бубамара“ од 2010. године у 12 група. Свака група поседује монтесори материјале и одговарајуће просторне услове. Број деце у групама одговара законом предвиђеним нормативима за мешовите узрасне групе.

Ангажовани кадар: Једанаест васпитача у вртићу „Бубамара“ су сертификовани монтесори васпитачи.

Играонице „Малци зналци“

Циљ играонице „Малци зналци“: подстицање целовитог развоја деце и пружање подршке деци и породици пре обавезног програма припреме за школу.

Циљна група: деца из руралних пордучја узраста од 3 до 5, 5 година која нису у систему предшколског васпитања образовања

Временско – просторна организација: играонице су се одржавају два пута недељно од 1. октобра до 31. маја у трајању од по два сата на седаманест локација.

Ангажовани кадар: васпитачи из припремних предшколских група на локацијама где се реализују играонице.

Извештај о једнодневном пролећном излету за децу реализованом у периоду од 06. 06. 2022. године до 08. 06. 2023. године

Предшколска установа "Ђурђевдан" Крагујевац је организовала једнодневни пролећни излет за децу предшколских васпитних група из целодневног боравка и четворочасовног припремног предшколског програма. Педагошки колегијум и Савет родитеља Установе су се сагласили да се излет реализује у Свилајнацу-ДИНО парк и Јагодини –300 врт. Излет је организован преко туристичке агенције "Atlantic Travel&Service" d.o.o Јагодина .

Полазак је био планиран за сваки термин путовања у 08:00 часова и та сатница је и испоштована. За сваки термин путовања, Установа је организовала полицијски преглед аутобуса, пратеће документације, као и легитимисање возача аутобуса од стране саобраћајне полиције.

На излет у Свилајнац и Јагодину 06.06.2023. путовало је 126 деце, 12 васпитача , 1 медицинске сестре , 1 пратилац испред Установе .

На излет у Свилајнац и Јагодину 07.06.2023. путовало је 122 деце, 15 васпитача ,1 медицинске сестре и 1 пратилац испред Установе.

На излет у Свилајнац и Јагодину 08.06.2023. путовало је 125 деце, 13 васпитача, 1 медицинске сетре и 1 пратилац испред Установе.

На излет у Свилајнац и Јагодину ишло је укупно 373 деце, од којих је 9 путовалоgratis (близаници, тројке, мишљење интерресорне комисије).

Анализа остварености циљева излета:

- деца су развила позитиван однос према културним и уметничким вредностима, стекла су и учврстила позитиван однос међусобно, као и са васпитачима, подсетили се неких садржаја и стекли нова знања, изградили естетске и културне навике.

Излет је протекао у најбољем реду, није било примедби од стране деце, родитеља, васпитача и осталих учесника.

Саветовалиште за родитеље

У Предшколкој установи „Ђурђевдан“ Крагујевац пружају се услуге породици са децом раног узраста. Саветовалиште за родитеље смештено је у вртићу „Чуперак“. Занива се на грађењу партнерства са породицом кроз узајамно поверење и поштовање, уважавању различитости породица, пружању подршке развоју детета кроз информативне, превентивне, едукативне и саветодавне активности.

Циљеви програма:

1. Пружање стручне подршке родитељима/старатељима/хранитељима и породици у свим питањима везаним за васпитање, образовање и одрастање деце;

2. Подизање родитељских компетенција за формирање и примену васпитних стилова који доприносе развоју и напредовању деце;
3. Индивидуални разговори са децом предшколског узраста како би се превазишли проблеми и тешкоће у понашању или у развоју;
4. Педагошко-инструктивни рад са васпитачима и медицинским сестрама васпитачима кроз давање упутства за активности у васпитно-образовном раду које би помогле што бољој адаптацији детета и унапредиле комуникацију са родитељима;
5. Сарадња са свим релевантним институцијама које пружају стручну помоћ породици.

Циљна група:

Програм је намењен и реализује се са родитељима/старатељима/хранитељима деце предшколског узраста из 7 крагујевачких вртића. Саветовалиште је пружало стручне услуге и свим заинтересованим родитељима чија деца нису обухваћена системом предшколског васпитања и образовања, а имају пребивалиште на територији локалне самоуправе.

Садржај рада:

- Саветодавни рад са родитељима/старатељима/хранитељима;
- Заједничко тражење решења за актуелне проблеме, дилеме и тешкоће са којима се родитељи срећу у васпитању и одгајању деце;
- Препознавање васпитних стилова родитеља у породици и развијање вештина за ауторитативни васпитни стил;
- Информисање родитеља о свим карактеристикама раста и развоја детета предшколског узраста;
- Информисање о припреми детета за полазак у школу и вртић;
- Индивидуални разговори са децом;
- Сазнања о игри и начину стимулације игре и препознавању сигнала детета током игре;
- Давање конкретних инструкција васпитачима који остварују васпитно-образовни рад са дететом које долази у саветовалиште;
- Праћење и посматрање детета у групи;
- Праћење и посматрање васпитно-образовног рада у групи где је дете;
- Сарадња са Тимом за инклузивно образовање;
- Сарадња са релевантним институцијама и установама у локалној заједници које пружају стручну подршку породици и деци;

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

- Сарадња са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- Писање месечних и годишњег извештаја о раду;
- Вођење документације.

Организација остваривања програма:

Саветовалиште за родитеље, реализује се у просторијама вртића „Чуперак“.

Реализатори:

Програм Саветовалишта за родитеље, реализовао је психолог.

Начин рада:

Рад у саветовалишту за родитеље, има следећу процедуру:

1. Посредно или непосредно успостављање контакта са реализаторима програма;
2. Узимање података и заказивање разговора;
3. Саветодавни рад са родитељима и заказивање сваког наредног сусрета
4. Индивидуални разговор са дететом и породицом;
5. Педагошко-инструктивни рад са васпитачима и, по потреби, улазак у групу и посматрање активности у васпитно-образовном раду;
6. Сарадња са релевантним институцијама које већ пружају или су неопходне да пруже стручну помоћ родитељима/ старатељима/хранитељима и деци.

Начин праћења и вредовања програма:

Води се евиденција о реализацији програма. Документује се кроз белешке реализатора програма уз бригу о заштити приватности података. Евалуира се кроз упитнике за родитеље и запажања реализатора.

**Годишњи извештај о остваривању Програма заштите од насиља,
злостављања и занемаривања**

Реализоване активности	Временска динамика	Носиоци активности	Технике праћења	Критеријуми успеха
Анкетирање родитеља о предлозима и начину учешћа у реализацији годишњег плана	Јун 2022.	Координаторка и чланице Тима	Попуњене анкетенкета	Добијање предлога од стране родитеља за укључивање у реализацију активности
Дефинисање правила понашања на нивоу васпитних група	Септембар 2022.	Мед. сестре-васпитачице и васпитачи/це, деца ПУ „Ђурђевдан“	Фотографије	Дефинисана правила понашања на нивоу васпитних група
Упознавање родитеља са постојањем Тима и његовом улогом	Септембар 2022	Представница вртића у тиму, руководилац/ље Р.Ј у свим радним јединицама	Извешај са родитељских састанака	Родитељи су упознати са постојањем тима и његовом улогом
Промоција конвенције о дечијим правима и Тима за заштиту од ДНЗЗ Установе	Септембар 2022	Васпитно особље РЈ "Шврћа" и родитељи, члан тима за заштиту од насиља Јасмина Радовановић	записник, фотографије , извештај	Родитељи су информисани и упознати о активностима Тима за заштиту од дискриминације, насиља злостављања и занемаривања и поштовању дечјих права
Активност у оквиру Календара дружења прављење	Септембар 2022	Деца и васпитачице предшколске и средње групе вртића	Фотографије , извештај	Подстицање међувршњачке сарадње

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

салате		„Чуперак“		
Активност у оквиру Календара дружења: Радионица Пуњене паприке	Септембар 2022	Деца и васпитачице предшколске и средње групе вртића „Чуперак“	Фотографије , извештај	Подстицање међувршњачке сарадње
Израда „Календара дружења“	септембар – децембар 2022.	Васпитно особље РЈ "Шврћа" и родитељи, члан тима за заштиту од насиља Јасмина Радовановић	Извештаји, фотографије , дечји продукти, продукти родитеља, инсталације	Развијање блискости и емпатије
Промоција дечијих права кроз игру и дружење	Октобар 2022. Дечја недеља	Све васпитне групе и групе у години пред полазак ушколу у трајању од четири сата вртића „Невен“	Записник, фотографије , извештај	Кроз игру и дружење деца остварују своја права
Календар дружења Превентивна активност	15.10.2022.	Мешовита васпитна и предшколска група Васпитачице Марија Ј.Јасмина Б. Јасмина Р. Мирјана В.	записник, Извештаји, фотографије , дечји продукти, продукти родитеља, инсталације	Грађење добрих односа и сарадње Захвалница од школе
У оквиру Дечије недеље радионица	Октобар	Васпитачи и деца предшколске групе вртића	дечији продукти, инсталације, фотографије	Подстицање међувршњачке сарадње и неговање емпатије ка

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

правимо поклоне за децу из млађе групе		„Чуперак“	, извештаји	млађим другарима
Реализована активност из календара дружења: „Зид пријатељства“	Октобар 2022	Деца, васпитачице и медицинске сестре васпитачице вртића „Зека“	дечији производи, инсталације, фотографије, извештаји	- промовисање ненасилне комуникације, развијање блискости, разумевање и емпатије; - оплемењивање заједничког простора производима; - промовисање заједништва вртића кроз изложбу инсталација, слика, порук а, постера..
Обележавање Међународног дана детета „Нећу да бригам, хоћу да се играм“	Новембар 2022	Члан тима за заштиту и васпитачице вртића "Колибри"	Дечији производи, инсталације, дечији портфолио и фотографије извештај	Грађање односа, поверења и уважавања, блискости и пријатељства
Реализована активност "Мали гроф у трамвају",	децембар 2022	Деца средњих васпитачких група	Дечији радови и фотографије	Упознавање са правилима понашања у градском саобраћају.
Израда паноа о штетности дигиталне технологије	Јануар 2023	Тим вртића „Чуперак“, члан Тима за заштиту од насиља, деца старијих	Дечији радови и фотографије, извештај	Упознавање деце о ризицима коришћења дигиталних технологија

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

		васпитних група		
Реализована активност „Узми игру остави телефон“	Јануар 2023	Све групе вртића „Џицибан“, медицинске сестре васпитачице, васпитачице деца, члан тима за заштиту од насиља Т. Каровић	Записник, извештаји, фотографије, дечји продукти, инфо пано за родитеље, инсталације	Упознавање деце и родитеља са безбедним коришћењем интернета Смањење коришћења дигиталних апарата и подстицање здравих стилова живота
Реализована радионица „Дигитално насиље“	Фебруар 2023.	Деца и васпитачице старије васпитне групе вртића „Зека“	Дечји продукти, инсталације, дечји портфолио и фотографије извештај	Подстицање здравих стилова живота
Реализована радионица Дигитална технологија на раном узрасту	08. 02. 2023.	Родитељи, медицинске сестре васпитачице вртића „Шврћа“	Извештаји, презентација	Упознавање родитеља о ризицима коришћења дигиталних технологија код деце на раном узрасту
Обележавање дана Шарених чарапа	21.март 2023	Тим вртића „Невен“ деца старије васпитне групе Радица Томић Весна Петковић, члан Тима	Фотографије, презентација, извештај	Прихватање различитости и подршка деци са Дауновим синдромом
Реализована радионица „Шта је то	Март 2023. године	Деца и васпитачице предшколске	Дечји продукти, инсталације,	Дефинисање правила понашања на нивоу

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

насилје“		групе вртића „Чуперак“	дечји портфолио и фотографије извештај	групе
Реализована активност Прича о срећи „Били силеција“	24.04.2023	Тим вртића „Бубамара“, члан Тима за заштиту од насилја	Дечји продукти, инсталације, дечји портфолио и фотографије извештај	Развијање социјалних вештина које се односе на дељење и сарадњу
Реализована активност из календара дружења: „Пчелица у колу“	15.05.2023.	Марија Ј. Јасмина В. Кристина П. Светлана Љ. Душица У.	Фотографије , дечји продукти, извештај	Подстицање међувршњачке сарадње
Обележавање Међународнг дана породице	Мј 2023	Васпитачице вртића "Колибри" и родитељи	Анкета, асоцијације, искази родитеља, дечји продукти, искази деце, инсталације, портфолио, фотографије	Подстицање партнерства са породицом
Реализована активност: „Препознај насилнике у бајкама- смисли крај бајке без насилја“	Мај 2023	Деца и васпитачи предшколске и средње групе, вртића „Чуперак“	Фотографије и дечји продукти	Подстицање сарадње између група
Реализована	31. 05. 2023.	Родитељи,	Фотографије	Подстицање социјалних

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

превентивна активност "Зекин плес"	онлајн преко вибер група	деца и васпитачице вртића „Зека“	и дечји продукти	активности, дружење и развијање односа између породица
Реализована активност Другарски поздрав "Сви за једног, један за све"	Током целе године	Средња васпитна група вртића „Чуперак“	Фотографије извештај	Подстицање групне кохезије и заједништва међу децом
Реализоване активности из календара дружења Прича "Жирафа је тужна јер деде више нема" Прича „Кад се потруди и успе коњиц зна да подели срећу" Прича "Обузет љутњом, зека се повредио". Игра Ланац заједништва ' из приручника " Вртић као сигурно и подстицајно окружење за учење и развој"	Током целе године	Деца, васпитно особље вртића Зека	Фотографије , видео записи, дечји продукти, извештај	Развијање емоционалне компетентности
Реализована активност „Осмехнимо	Мај 2023	Све групе вртића	Извештаји, фотографије , тимски	Подизање нивоа компетенција код деце

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

се заједно“	Недеља родитељств а	„Цицибан“, Васпитачи/це, медицинске сестре- васпитачице, техничко особље, родитељи, члан Тима за заштиту од насиља	продукти	за целоживотно учење
Успостављање и неговање тимског односа	Мај 2023	Васпитачи/це, медицинске сестре- васпитачице, техничко особље, родитељи, члан тима за заштиту од насиља вртића „Цицибан“	Извештаји, фотографије , тимски продукти	Подизање нивоа компетенција код запослених

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

Годишњи извештај о остваривању Програма спречавања дискриминације

Реализоване активности	Временска динамика	Носиоци активности	Технике праћења	Критеријуми успеха
Реализована радионица „Огрлице за новопримљену децу“	Септембар 2022.	Васпитно особље вртића „Зека“, деца свих васпитних група	Продукти деце и родитеља, инсталације	Развијање блискости и емпатије
Реализована радионица „Хајде да причамо о срећи“	6. 10. 2022	Све групе вртића „Џицибан“, медицинске сестре васпитачице, васпитачице, родитељи, деца, члан Тима за заштиту од насиља Т. Каровић	Извештаји, фотографије, дечији производи, производи родитеља, инсталације,	Упознавање са дечјим правима и одговорностима деце, родитеља и васпитача
Реализована активност из календара дружења „Диносаурус на цветиће“	Октобар 12.10.2022.	Деца мешовитих група, васпитачице Ружа М. Бојана П, Светлана Ј. Слађана М.	записник, Извештаји, фотографије, дечији производи, производи родитеља, инсталације	Прихватање различитости, подстицање праведности
Радионица - "Путовање кроз машту у земљу дечијих права"	Октобар 2022	Васпитачи мешовите групе	Дечији производи, инсталације, фотографије, извештаји	Подизање свести деце и едукација о остваривању и заштити дечијих права.
Реализоване активности поводом Недеље	Новембар 15.11-	Члан тима за заштиту од насиља и	Дечији радови,	Разумевање и значај љубазног и толерантног

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

љубазности и толеранције	19.11. 2022	васпитачи вртића "Колибри"	фотографије, дечији портфолио.	обраћања за успостављање пријатељства и добрих односа са другима.
Реализована активност Играмо се заједно, покажимо љубав пажњу, туширање лепим речима	Новембар 2023. године	Деца и васпитачице старије васпитне групе вртића „Зека“	Дечији производи, инсталације, дечји портфолио и фотографије извештај	Подстицање грађења односа поверења, уважавања, блискости и пријатељства
Реализована превентивна активност “Кућице, кућице ко у теби станује”	Јануар 2023.	Деца мешовитих група „Бомбонице“ и „Бубамарице“ васпитачице Јелена К; Јелена М. С; Жељка Ф. Вртић „Бубамара“	фотографије, извештај	Стварање позитивне социоемоционалне климе код деце
Обележавања дана розе мајце Насиљу реци не и загрли људе све“	Фебруар 2023.	Деца свих васпитних група ПУ „Ђурђевдан“, васпитно-образовно особље, чланови Тима за заштиту од насиља	Дечји радови, фотографије, извештај, ТВ репортажа	Прихватање различитости код деце, неговање толеранције, конструктивно решавање несугласица, стварање позитивног окружења
Реализована Говорна активност-лепо и ружно понашање	Март 2023	Деца млађе групе вртића „Чуперак“	Дечији производи	подстицати лепо понашање према другарима
Промоција стрпљења и	Април	Деца старије васпитне групе	Дечји производи	Подстицање грађења добрих

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

толеранција	2023	вртића „Чуперак“	и инсталације	односа и сарадње
Обележавање Дана Рома	Април 2023. године	Све васпитне групе групе у вртићу „Чуперак“	извештај и фотографије	Уважавање различитости

Подносилац извештаја:
Зорица Игњатовић,
координатор Тима

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у свом сталном сазиву има следеће чланове: Сања Јаковљевић- директорка, Јелена Додеровић-секретарка Установе и стручна сарадница-психолошкиња Александра Пајевић. Осим чланова сталног сазива Тим чине и по један представник из сваког вртића, дефектолошкиња Јелена Марашевић и представница родитеља из Савета родитеља. У протеклом периоду, у реализацији активности предвиђене програмом и планом, тим је своје активности усмерио на:

- Превенцији вршњачког насиља, стварање позитивне социо-емоционалне климе у групи;
- Сарадњи у заједничком доношењу одлука;
- Поштовању заједнички донетих правила лепог понашања;
- Развијању код деце толеранције, креативности и маште;
- Стварању позитивне социо емоционалне климе код деце;
- Подстицање ненасилне комуникације;
- Промовисање ненасилне ситуације, развијање блискости, разумевање и емпатије; оплемењивање заједничког простора продукција; промовисање заједништва вртића кроз изложбу инсталација, слика, порука и постера;
- Упознавање, поштовање и уважавање дечијих права и развијање свести о томе да свако дете има потребу и право да буде оно што јесте.

На почетку радне године у свим васпитним групама, на родитељским састанцима, родитељи су упознати са постојањем и улогом овог тима. Такође, у свим објектима постоје панои, доступни родитељима, на којима се налазе битне информације о раду Тима. У свим васпитним групама са децом су дефинисана правила понашања која су истакнута на видним местима.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

У реализацији превентивних активности, предвиђених годишњим планом, по радним јединицама поред чланова тима укључена су деца, васпитачи/це и медицинске сестре-васпитачи. Активности за развој социо-емоционалних односа код деце од 6 до 24 месеца старости у вртићу „Шврћа“ трају током целе године. Такође ова тема се реализују у свим радним јединицама у свакодневним активностима са децом. У свим васпитним групама на нивоу Установе реализују се превентивне активности два пута месечно. Неке од тих активности су: „Комуникација и неспоразум: Игра Да-Не“, „Добра дела дају ти крила“, „Точак решавања проблема“, „Покажи и кажи“, „Свест о себи: Чувари осмеха“ и друге. Активна партиципација родитеља у свим манифестацијама на нивоу Установе била је остварена током целе године.

Током године у вртићу „Цицибан“ реализован је тематски родитељски састанак на тему „Позитивно дисциплиновање“. Поред активности које су обележиле Недељу љубазности и толеранције, Светског дана превенције злостављања деце, Међународног дан особа са инвалидитетом, на нивоу целе Установе, обележили смо и Дан борбе против вршњачког насиља – Дан розе мајци реализацијом низа превентивних радионица, ликовних изложби и другим активностима. У реализацију ових активности укључена су деца од јасленог узраста до најстаријег узраста (деца у години пред полазак у школу). Ове активности су и медијски испраћене. На предлог родитеља у вртићу Невен реализоване су радионице на тему „Дан шарених чарапа“ - Подршка деци са Дауновим синдромом. У претходном периоду одржана су четри редовна састанка Тима. Ванредних састанака није било. Увидом у повредне листе свих вртића у периоду од септембра до јуна није било евидентираних повреда деце.

Јачање компетенција чланова тима, у протеклом периоду, било је путем вебинара „Ефикасна комуникација у вртићу“, у организацији Креативног центра, а реализатор и аутор вебинара је Невена Ловричевић, као и онлајн обуке Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу „Чувам те“.

У наредном периоду, наставићемо са радом на јачању компетенција запослених кроз хоризонталне размене, трибине, семинаре и радионице. У плану нам је да наставимо са превентивним активностима на свим узрастима јер сматрамо да радионице на тему толеранције, ненасилне комуникације, лепог понашања оснажују децу да конфликте решавају на конструктиван начин, ненасилним путем.

Подносилац извештаја:

Зорица Игњатовић

Координатор Тима за заштиту од ДНЗЗ

Физичко окружење као димензија програма

У Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац простор подразумева целокупан простор целог вртића: простор радних соба и просторе испред соба - гардеробе, заједничке просторе у вртићу (ходнике, холове, салу), и спољне просторе (терасе, двориште). Настојимо да простори испуњавају критеријуме квалитетног простора, да одражавају концепцију програма и да су приступачани за сву децу. Деца су имала могућност да реорганизују простор, уређују га, истражују, креирају, стварају. Деца су на тај начин градила лични и групни идентитет и добијала прилику да се осете уважено и одговорно, а пре свега имају мноштво прилика да уживају и да се радују.

Простор је организован кроз просторне целине. Промене у простору резултат су истраживања иницирана дечјим питањима, игром и пројектима које као мале заједнице развијају. Материјали који се могу наћи у простору су природни, пластични, дрвени, рециклажни и други који омогућавају вишенаменско коришћење и подстичу дечју машту и креативност. Осим играчака и материјала са вишенаменском употребом у простору се могу пронаћи и реални предмети који омогућавају деци непосредан доживљај стварности. Двориште и сви простори вртића су места за игру и учење.

Заједнички простори омогућавају различите начине сусретања и заједничко учешће деце различитог узраста и одраслих, омогућавају да деца мењају и користе друге просторе у вртићу, омогућавају да деца и родитељи заједно учествују у развијању реалног програма. Ово треба да је заједнички посао свих запослених, уз учешће породице и консултовање са децом. Инспиративни простори позивају децу да се баве и делају у њима, манипулишу материјалима.

Објекти у саставу Установе садрже одговарајуће просторије, двориште и стандардну опрему за боравак и игру деце. У објектима постоје следеће просторије: радне собе, санитарни чворови за децу и одрасле, вишенаменска сала, канцеларија за васпитаче, радна просторија за тријажу и превентиву, холови терасе, кухиња (централна кухиња – објекат „Колибри“) и остале просторије – просторије за одлагање инвентара и материјала за одржавање објекта, канцеларије за друго особље (директорка, секретарка, административно особље и рачуноводство) Управа установе. Помоћница директорке за педагошки рад стручна сарадница -педагошкиња- објекат „Бубамара“, стручна сарадница – психолошкиња “ Чуперак“, стручна сарадница –педагошкиња „ Цицибан“, стручна сарадница-педагошкиња за физичко, вртић „ Зека“ нутриционисткиња, сарадница на ПЗЗ- објекат „Колибри“.

Оно што је изложено у простору треба да одражава процес учења деце у групи и да деци и другим учесницима тај процес учини видљивим. Видљивост

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

процеса учења омогућавају различити начини документовања: фотографије, забелешке, скице, шеме, графикони, макете, инсталације... Они доприносе да процес учења постаје ближи деци, деца могу да се враћају деловима који су им потребни, да користе документовано као подсетник за нова истраживања, да показују и да тумече другима чиме се баве и да међусобно о томе разговарају. Кроз обезбеђивање видљивости учења деца добијају поруку да се начин на који уче и њихово искуство и сазнање сматрају вредним.

Заједнички допринос стварају заједнички учесници (деца, васпитач/це, родитељи, вршњаци из вртића, чланови локалне заједнице...), али заједнички допринос није када они појединачно нешто ураде, независно једни од других, па ми у вртићу направимо заједничку збирку појединачних радова. Заједнички допринос је када се учесници ускладе око заједничког циља и раде на деловима за које су преузели одговорност и у њима уживају.

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ

Вртић је простор демократске и инклузивне праксе што значи да се уважавају права све деце на образовање кроз инклузивну праксу којом се уважава родна, културна, здравствена и свака друга различитост, развија осетљивост на дискриминацију, уважава право сваког детета на активно учешће у образовању кроз усмереност на добробит детета и подршку његовим потенцијалима и активном учешћу у животу вртића: кроз партнерство са породицама, локалном заједницом и остваривање права детета као грађанина кроз пуну партиципацију деце у социјалном и културном животу заједнице.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ПОРОДИЦОМ

Родитељи су се на различите начине укључивали у живот и рад групе и развијању пројеката. Родитељи су се највише укључивали тако што су доносили материјале за просторне целине, као и кроз заједничко истраживање питања/проблема са децом код куће што су потом представили васпитачима/цама и групи путем вајбера, затим кроз свеску која путује, или на неке друге начине. Поред наведеног, родитељи су учествовали тако што су продубљивали истраживање у пројектима (текстовима, снимцима, белешкама), и предлагали игре и активности за развијање пројеката. Родитељи су учествовали, у неким вртићима, и у опремању дворишта и уређењу вртића (кречењу, замени подова, фарбању оградe). Сарадња са породицом се одвијала и кроз већ устаљене облике сарадње:

- ✓ Свакодневни контакти са родитељима;
- ✓ Родитељски састанци;
- ✓ Тематски родитељски састанци;
- ✓ Непосредно учешће родитељ у раду групе;
- ✓ Акције у сарадњи са Саветом родитеља

Годишњи извештај о раду Саветовалишта за родитеље

Током радне 2022/2023. године године родитељи/старатељи и остали чланови породице имали су прилику да добију стручну подршку и помоћ у вези са свим аспектима развоја детета у оквиру Саветовалишта за родитеље. Саветовалиште за родитеље води стручна сарадница-психолошкиња у сарадњи са другим стручним сарадницама и сарадницима различитих профила. Рад у саветовалишту је прилагођен могућностима породице – састанци су организовани у вртићу „Чуперак“ или у објекту у којем је њихово дете. По потреби, у

разговорима са родитељима је учествовао један или више сарадника. Поред наведеног, родитељима је током године омогућено и да се обрате свим стручним сарадницима и сарадницима саветовалишта за родитеље и путем електронским путем.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

У периоду од септембра 2022. године до августа 2023. године остварана је подстицајна средине за игру и учење кроз коришћење ресурса у локалној заједници у функцији развијања тема и пројеката и обogaћивања дечјих искустава. На овај начин деца из наше Установе су постала препознатљивија у окружењу, а сарадња између вртића и ЛЗ је све више подстицана. Овој сарадњи допринела је и добра сарадња са породицом и њихово ангажовање у локалној заједници. Током радне 2022/2023. године остварена је интезивна и континуирана сарадња са представницима Градске управе града Крагујевца и Школске управе.

Сарадња са установама у локалној заједници је реализована са:

- Дечијом библиотеком „Вук Караџић“-Огранак Ердоглија;
- Галеријом „Мостови Балкана“;
- Поштом Србије- Бресница;
- Еко парком „Илијина вода“;
- Удружењем Свети Василије Велики;
- Школом за основно и средње образовање „Вукашин Марковић“;
- Театром „Јоаким Вујић“;
- Светом балона „Крагујевац“;
- Фирмом „Јени“;
- Шопинг центаром „Биг“;
- Золошким вртом у Јагодини;
- Природњачким музејом у Свилајнцу;

Током године остварена је сарадња и са:

- Центром за социјални рад „Солидарност“ Крагујевац
- Интерресорном комисијом, када је за тим било потребе;
- Сарадња са основним школама на нивоу града Крагујевца.

Подршку у остваривање реалног програма кроз полуструктуриране материјале пружиле су нам: Куч компани и штампарија Принтекс и компанија „L' adoro collection“.

Транзиција и континуитет

Преласци у нова окружења као што је на пример полазак у јасле/вртић, прелазак из јаслица у вртић или из вртића у школу су осетљиви периоди транзиције у којима је континуитет посебно важан. Деци је потребно да прелазак у нову средину има ослонац у ономе што им је блиско и познато: да нову средину упознају са особом за коју су везана и у коју имају поверење; да се сусрећу са искуствима која су блиска њиховом породичном животу и култури; да су окружена познатим предметима; да им нови одрасли показују да су она важна и да им посвећују индивидуализовану и персонализовану пажњу; да имају прилику да изразе своја осећања и страхове и деле са другима своје искуство породичног живота у новој средини.

Такође, потребан је континуитет искустава из различитих животних окружења кроз који се гради осећање сигурности, смисла и развијају диспозиције за учење као основ целоживотног учења.

Табела 12 План транзиције породица-јаслице/вртић, јаслице-вртић, вртић-школа

Активност	Носиоци активности	Динамика
Индивидуални разговори са родитељима деце узраста од 6 месеци до 3 године. Родитељи упознају простор вртића, децу, одрасле и ритам дана у вртићу.	Медицинске сестаре-васпитачи и родитељи у просторијма вртића	Јул, август 2023. године
Израда плана адаптације за свако дете	Медицинске сестре – васпитачи и родитељи	Јул, август 2023. године
Упитници и анкете „Упознајмо се“ за родитеље децеузраста од 6 мееци до поласка у школу	Васпитачи/це, медицинске сестре-васпитачи	Септембар и по потреби током радне 2023/2024. године
Укључивање родитеља (присуство у групи) у почетну фазу адаптационог периода	Медицинске сестре – васпитачи и родитељи	Септембар, октобар 2023. године
Општи родитељски састанак са родитељима са освртом на адаптацију	Васпитачи/це, медицинске сестре-васпитачи	Септембар 2023. године

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину**

деце.		
Пружање подршке деци и родитељима приликом преласка у друге јаслице	Медицинске сестре-васпитачи, родитељи	Септембар, октобар 2023. године
Посета родитеља Психолошком саветовалишту за родитеље. Саветодавни разговор са стручним сарадницима	Стручне сараднице	Током радне 2023/2024. године
Постепена адаптација деце од 6 месеци до 3 године у сарадњи са родитељима према јединственом плану за свако дете	Медицинске сестре-васпитачи	Септембар, октобар 2023. године
Васпитачи/це млађе вртићке групе систематски и континуирано посећују јаслице и упознају се децом	Медицинске сестре-васпитачи, васпитачи/це	Током лета 2023. године
Посета основним школама, заједничке активности, размена информација између васпитача, учитеља и стручне службе.	Деца, васпитачи/це, учитељи/це, родитељи, стручна служба	Током радне 2023/2024. године

*Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину*

Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2022/2023. годину доноси Управни одбор Установе, а важи након давања сагласности закључком Градског већа града Крагујевца.

Град Крагујевац
Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац
Број: 0311-4189
Датум: 19.09.2023. године
Крагујевац

**Председник Управног одбора
Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац**

Томислав Јошовић
